

[Preben Steen Nielsen.]

sis et ganske andet, og endelig fordi det giver os et mere effektivt forsvar inden for de gældende økonomiske rammer.

Socialdemokratiet har udarbejdet forslaget fleksibelt for at sikre de bedste forhandlingsmuligheder i det kommende udvalgsarbejde, som vi går til med åbent visir. Men vi gør det ud fra den erkendelse, at spørgsmålet er ikke, hvad forsvarret vil med os, men hvad vi vil med forsvarret.

Knud Østergaard: Da Hitlers hære i 1941-42 stormede ud over det russiske sletteland, da mobiliserede Sovjetunionen al sin styrke og al sin kraft, hvorved det lykkedes sovjetsoldaten at vende nederlag til sejr. Man ville vinde. Hvorfor? Ikke for at efterleve Marx og Lenins teorier, ikke af hensyn til kommissærerne ved regiment og bataljoner. Man kæmpede ikke for hr. Stalin, og man kæmpede ej heller for en personlig frihed, for den havde man ikke, og man havde aldrig kendt den. Man kæmpede for moder Rusland. Kald det nationalisme, hr. minister, som de danske flag i Sønderjylland. Kald alsangen og algangen for nationalisme. Men Grundtvig og Ploug og Kaj Munk og Information og Frit Danmark og Christmas Møller var grundlaget for, at modstandskampen overhovedet kunne føres. Den var og er nemlig kun mulig, hvis man har befolkningen med sig.

I de onde år genfødtes en nation. Truslen, faren, frygten og tabet af friheden fik os til at rykke sammen. Man spurgte ikke, om man var kommunist eller konservativ, socialdemokrat eller dansk samling. Bortset fra de få, der virkelig svigtede, var vi bare kvinder og mænd, der ønskede at blive danske igen. Desværre, hvor er de fattige, de unge, som ikke har oplevet den fællesskabets tid!

Vi var så heldige i Danmark ikke blot at have en ungdom, hvis indsats gjorde os til en allieret nation, vi havde også nogle politikere, der tænkte og handlede som statsmænd og derfor allerede i den forvirrende krigstid tænkte på årene, der kom engang, og på vor placering i det europæiske billede, som ville tegne sig. Jeg tænker her nok først og fremmest på Hans Hedtoft og på H. C. Hansen. Deres tanker om forsvar og alliance og om forbindelsen mellem befolkningen og

værnene, direkte præciseret i oprettelse af organisationen Folk og Værn, er en meget væsentlig del af det, der har båret dansk forsvar og været dansk forsvars- og sikkerhedspolitik indtil nu.

Må jeg videre her, hvor der skal diskuteres forsvar og forsvarrets indretning, have lov til at trække frem en væsentlig og positiv ændring af forsvarret igennem de sidste 30 år. Det er blevet langt mere effektivt. Det er langt mere menneskeliggjort. Det har sin bestemte plads i en alliances ramme. Det trænes, og det uddannes til denne plads. Derved har det fået en mening for den befolkning, der står bag det og ønsker det, og for de kvinder og mænd, der har valgt forsvarret som deres daglige arbejdsplads. Og derved har det også fået en mening for de værnepligtige, der efterlever grundlovens bud om med deres person at bidrage til landets forsvar. Det er afbalanceret sammenfat, har et højt beredskab, og i modsætning til tidligere, hvor tjenestetiden var 5-6 måneder, er det nu trænet til at yde sin indsats året rundt, såvel i sommerens varme som i vinterens kulde.

Det er menneskeliggjort. Se på soldaten i dag, og tænk på ham for 30 år siden. Borte er strækmarchen og kadaverdisciplinen og straffeeksercitsen og alt det unaturlige i adfærd og tiltaleform, som netop gjorde forsvarret til en anden og derfor til en fremmed verden. Og må jeg ikke også have lov at sige, uden at det skal misforstås, at den faste mand, befalingsmanden, officeren, på en naturlig og rimelig måde virker i det samfund, vi er fælles om. Se på organisationer, vore politiske foreninger, vore kommunalbestyrelser og alle øvrige foreninger og organer, hvor mennesker mødes, der er interesseret i samfundet og i dets udvikling.

Det er relevant at betone dette, fordi forsvarrets modstandere stadig taler om militarisme her i landet og stadig omtaler forsvarrets personel som en slags mennesker, der tænker og handler anderledes end andre borgere, tænker og handler på en måde, der befordrer militarisme — den militarisme, som man ønsker skal eksistere, fordi man ønsker at have noget at angribe. Sandheden er den, at der er intet sted i vort samfund, hvor vold og selvtaget er mindre udbredt end i forsvarret. Militarismen er borte, gud ske lov, heltedyrkelsen er borte, gud ske lov,